

Henki &

elämä

Ollaankos kavereita?

**Jyväskylän
seurakunnan
lehti**

7.4.2017 • numero 7

**Tapahtukoon
minun tahtoni
maan päällä**

► **sivut 6-7**

**Jeesus nousee
kuolleista
ilman määmiä**

► **sivut 8-9**

**Kaksoset
taiteilevat
yhdessä**

► **sivu 16**

Pääkirjoitus

Silmät kiinni

Isä täytti 80 vuotta. Hänen syntyessään Suomi oli kovasti erinäköinen kuin nyt, maailmakin paljon suurempi. Lapsuusvuosia leimasivat sotavuosien levottomuus ja niukkuus.

Isän elinaikana on Euroopassa tapettu miljoonia juutalaisia. Tarkoituksella ja päämäärätietoisesti. Isän elinaikana on lähetetty ihmisiä Siperiaan, katsottu sivusta kansanmurhaa Balkanilla ja oltu hiljaa järjettömästä teurastuksesta Ruandassa. Isän elinaikana mahtuvat myös Pohjois-Korean orjuutetut diktatuurin uhrit ja Syyrian pommistusten jalkoihin jääneet lapset.

Maailma on muuttunut, ihmiset eivät. Toki monessa mielessä kyllä, mutta pohjimmiltaan eivät. Ihmiset elävät arkea, johon mahtuvat vain ne asiat, jotka siihen kukin haluaa mahtuttaa. Asiat, joita kukin haluaa nähdä ja joista kuulla. Asiat, joihin kukin haluaa reagoida – tai olla reagoimatta. Jos omaan arkeen ei mahdu ajatus toisen ihmisen hädästä, se ei vain mahdu.

Tässä ajassa toisten ihmisten hätään pääsee kiinni, jos on vähääkään tahtoa. Tieto liikkuu hetkessä maailman toiselta laidalta toiselle, eikä ikäviltä uutisilta voi välttyä. Ihmisten hädän eri puolilla maailmaa voi sivuuttaa vain, jos niin itse päättää. Tarkoituksella ja päämäärätietoisesti.

Hätää on erilaista. Jyväskylässäkin. On yksinäisyyttä, sairautta, köyhyyttä ja kodittomuutta. On työttömyyttä, turvattomuutta ja väkivaltaa pelkoa. Kaikkia ei voi yksi ihminen auttaa, mutta pieniä tekoja voi tehdä jokainen. Tärkeintä on, ettei ummista silmiään ihmisen hädältä – jopa hengenhädältä.

Tämä aika on tulevaisuuden historiaa. Lapsemme ja lapsenlapsemme tulevat tietämään, mitä tämän ajan vaikenemisesta ja silmien sulkemisesta seuraa. Historioitsijat tulevat kertomaan, miten merkit olivat nähtävissä, miten kaaos kasaantui. Miten annoimme laiskuuttamme tilaa pahalle. Lakkasimme välittämistä ihmistä. Milloin he olivat vääränlaisia, vääränmaalaisia tai vääruskontoisia. Milloin mitään, mutta eivät riittävän samanlaisia.

Erilaisuuden pelosta väistämme tai vihaamme. Siinä on myös pääsiäisen tarina.

Marjo Rönnkvist
päätoimittaja

Henki & elämä

Kannessa: Ida Maaranen, 4, ja Evert Huttunen, 3, ovat hyviä kavereita. Leikki-ikäisten kaveritaitoja vahvistamalla voidaan ehkäistä myös kiusaamista. Lisää aiheesta sivulla 5.

Kuva: Sami Saarenpää

Tapetilla

Aasillinen viisautta

KAARINA HEISKANEN teksti
NIKO KUHA kuva

Sohvi-aasin tapaamiseen on turha ladata toiveita vauhdista ja vaarallisista tilanteista. Sohvin omistaja, pastori Johanna Niiles-Hautanen on ihastunut aasien rauhallisuuteen ja nöyryyteen.

– Monet ovat kysyneet, mitä hyötyä Sohvista on. Ei mitään. On suuri ilon aihe, että se vain on. Aasi ei hötkyile eikä tuo omaa viisautta esille. Kun Sohvilla on asiaa, se töräyttää sen suureen ääneen.

Aasit ovat kotoisin jyrkänteisiltä vuoristoalueilta, ja ne ovat oppineet kulkemaan askeleitaan varoen.

– Kun aasi säikähtää, se voi ottaa muutaman askelen ja pysähtyy miettimään, meneekö tilanne ohi vai pitääkö reagoida. Ja yleensä tilanne menee ohi.

Arki aasin kanssa on tasaista. Aamulla ruoka, päivällä ruoka ja ulkoilu hevosen kanssa sekä tallin

Pastori Johanna Niiles-Hautanen haluaa oppia Sohvi-aasilta rauhallisuutta ja nöyryyttä.

siivous, illalla ruoka ja päätteeksi tarkistus, että tallissa kaikki on ok. Sohvin pääasiallinen ruoka on heinä ja olki. Herkkupalloja ovat omenat, porkkanat ja leivänpalaset.

Aasit eivät ole tyhmiä. Ne tarkkailevat ihmisten toimintaa ja oppivat vaivihkaa esimerkiksi sen, mitä aitausten portit avataan.

Aasi on raamatullinen eläin. *Vanhassa testamentissa* aasi yritti viesiä asiaansa profeetta Bileamille,

joka ei ymmärtänyt, miksi aasi pyhäyty, vaan löi sitä. Aasi todisti Jeesuksen syntymää, ja adventtina ja palmusunnuntaina kirkoissa kerrotaan, miten Jeesus ratsasti aasilla Jerusalemiin.

– Se oli nöyryyden merkki. Jeesuksen aikaan aasit olivat tavallisten ihmisten kulkupelejä.

Sohvia on pyydetty muun muassa kirkkopuistoon ja Kuokkalan kirkkoon. Ensin pitää kuitenkin harjoitella kuljetuskärryyn menemistä.

Jari Hokkasen tapahtumatärpät

- 1** Pääsiäisyön messu Korpi-lahden seurakuntatalolla 15.4. kello 23. Viime pääsiäisenä näin millainen se on katalisessa maassa. Oli aika näyttävä juttu. En ole koskaan Suomessa käynyt pääsiäisyön messussa.
- 2** Hyväntekeväisyyskonsertti Kuokkalan kirkossa ti 18.4. klo 18. Muskarisiinä näin millainen se on katalisessa maassa. Oli aika näyttävä juttu. En ole koskaan Suomessa käynyt pääsiäisyön messussa.
- 3** Pergolesi: Stabat Mater -konsertti Palokan kirkossa ti 11.4. klo 18. Ohjelma 10 euroa. Ihan musiikin vuoksi voisin mennä. Tykkään kuunnella kaikenlaista musiikkia laidasta laitaan.

Mihin tapahtumaan sinä tulisit? Valitse omasi sivuilta 12–15. Jari Hokkasen haastattelu sivulla 16.

Down

Oi, miten ihastuttavia kuvia tässä näyttelyssä onkaan. Ihan tulee kesä mieleen.

Niinkö? Minulle tulee mieleen äänestäminen ja se, että en ole löytänyt yhtään kunnan ehdokasta.

Ajassa

Hyvä parisuhde on aina vastavuoroinen, sanoo psykoterapeutti Maaret Kallio, joka on mukana Neulaskodin Mission possible -tapahtumassa. Parisuhdeilta on suunnattu erityisesti nuorille perheille ja pikkulasten vanhemmille.

Hyvän vaaliminen on parisuhteessa tärkeää

Elämä pienten lasten kanssa voi koetella parisuhdetta. Hyvää voi kuitenkin tietoisesti vahvistaa, muistuttaa psykoterapeutti Maaret Kallio.

SIRPA KOIVISTO teksti
LAURA OJA kuva

Millaiset asiat vanhempia tänä päivänä huolettavat?

Tietoa vanhemmuudesta on tavoitettavissa ehkä enemmän kuin koskaan, mutta samalla asiallisen ja tutkitun tiedon sekä mielipiteiden erottaminen toisistaan on monelle vanhemmalle hankalaa. Moni miettii tuskaisesti, että riitänkö ja osaanko tarpeeksi?

Loppujen lopuksi vanhemmuuden ydin on sama kuin aina ennenkin: taito olla lapsen vankka turvapesä ja erilaisia oloja kestävä ja viisaasti rajaava aikuinen. Vanhemmuus on paljon myös sitä, miten on itsensä kanssa.

Mitkä asiat hiertävät pikkulasten vanhempien parisuhteessa?

Tutkitusti etenkin pikkulapsiaika on hyvileikin parisuhteille usein aikaomoinen haaste. Aikaa on huomattavasti vähemmän, talous voi joutua tiukemmalle ja tunneyhteys toiseen alkaa katkeilla arjen rattaissa.

Miten parisuhteeseen saa positiivista virtaa?

Hyvän vaaliminen on tärkeä ihmishuuhdetieto. Kannattaa muistaa, et-

tä hyvän on oltava moninkertaisesti suhteessa pahaan, jotta lämpö ja turvallisuus suhteessa voivat säilyä. Hyvää voi myös tietoisesti vahvistaa sanoittamalla pieniä tärkeitä hetkiä, kääntäjä kuuntelemaan arjen murheita ja tietoisesti nautiskella arkisista iloista ja yhdessä olon hetkistä. Parisuhde ei oikein anna, ellei sille itsekkin anna.

Entä jos arki uuvuttaa, eikä toista jaksa huomioida?

Eikö parisuhteen tulisi olla juuri se turvasatama, jonne saisi uupunee-nakin saapua ja jossa saisi yhdessä levähtää? Juuri sellaisissa hetkissä-hän yhteys ja lämpö toista kohtaan syntyy.

Ei tarvitse olla ihmeitä tekevä superpuolis, vaan tunteva ja elävä ihminen, joka antaa tulla lähelle ja ilmaisee omaa läheisyyden tarvettaan. Hyvä suhde on vastavuoroinen: voi olla sekä toisen hoivaaja että auttaa itse toisen hoidettavaksi.

Milloin apua kannattaa hakea?

Psykoterapiasta puhutaan paljon entistä enemmän ja pariterapiasta-kin osataan jo paremmin hakea apua. Tunnekeskeisestä pariterapiasta on vahvaa tutkimusnäyttöä.

Toivoisin, että sitä uskaltauduttai-siin hakea vielä aiemmin, sillä aina on helpompi lähteä purkamaan vain parin vuoden ongelmia kuin 20 vuoden taakkaa. Pariterapiasta voi olla hyötyä myös silloin, kun suhde on johtamassa eroon, etenkin jos perheessä on lapsia.

Olet myös tunnettu tv-kasvo. Miten se on vaikuttanut elämäsi?

Varsin vähän se omaan elämäni vaikuttaa. Yhtä lailla käyn töissä, teen perheen parissa kalakeittoa ja pihatöitä ja tapaan ystäviä kuin ennenkin. Yksityselämäni jatkuu tavallisesti aivan kuten ennenkin, onneksi!

Tunnettuus tuntuu toki paikoin pitkänä katseina, usein ilahduttavina palautteina, mutta ajoittain myös rankkana arvosteluna. Sen kestämisestä ja ymmärtämisestä pyydän kollegoilta usein apua. Työtä on riittänyt ja se on suuri ilo.

Nähdäänkö sinua vielä televisiossa?

Tällä hetkellä keskityn syksyllä tulevan uuden *Inhimillisiä kohtaamisia* -kirjani työstämiseen, mutta jos fiksi juttu tulee eteen, niin toki televisiotyönkin tekeminen on myös

hemmin mahdollista. Telkkari ei kuitenkaan houkuttele vain telkkarin vuoksi. Moneen on pyydetty mukaan, mutta idean on oltava sellainen, että koen siinä mukana oleminen oikeasti työni näkökulmasta muita auttavaksi.

Miten pidät huolta omasta jaksamisestasi?

Minua lataavat erityisesti juoksu ja jooga, joita olen harrastanut sitkeästi jo nuoruusikäisestä lähtien. Olen myös jo vuosia harjoittanut päivittäistä meditointia ja mindfulness-harjoituksia. Ystävien, sylin ja suklaan merkitystä jaksamisessa ei myöskään sovi unohtaa!

Ilonaiheita juuri nyt?

Kevät, kevät, kevät! Talveteineiden pelargoniotti leikkaaminen, uusien multien laittaminen ja verk-kaisen kasvun seuraaminen.

Mission possible -parisuhdeilta erityisesti nuorille perheille ja pikkulasten vanhemmille ke 26.4. klo 18, Neulaskoti, Pihkatie 4. Psykoterapeutti Maaret Kallio, perheneuvoja Pekka Puukko ja diakonissa Elina Fuchs.

Seurakunnan tilinpäätös oli ylijäämäinen

Jyväskylän seurakunnan tilinpäätös viime vuodelta oli odotettua parempi eli lähes 1,5 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Vuosikate oli noin 3,2 miljoonaa euroa, joka riitti kattamaan 1,9 miljoonan euron käyttö-omaisuuspoistot.

Myönteiseen tulokseen vaikuttivat muun muassa ennakoitua suuremmat toimintatuotot sekä henkilöstökuluista saadut säästöt. Myös kirkollis- ja yhteisöveroja sekä valtion rahoitusta kertyi budjetoitua enemmän.

Palvelevalla puhelimella uudet numerot

Kirkon Palvelevan puhelimen numerot ovat muuttuneet. Uusi suomenkielinen palvelunumero on 0400 22 11 80 ja ruotsinkielinen 0400 22 11 90. Soittaminen on nyt aiempaa edullisempaa. Uudistuksen myötä Palvelevan puhelimen resurssija pystytään kohdentamaan tehokkaammin soittajien kohtaamiseen.

Palveleva puhelin on avoinna joka päivä klo 18 alkaen, arkena ja pyhäpäivinä, myös pääsiäisen aikana. Su-to päivystys jatkuu klo 01.00 saakka, perjantaisin ja lauantaisin klo 03.00 saakka.

Ruoka-apua jaettiin yli sadalle tuhannelle

EU-elintarviketuen jakelua seurakuntiin koordinoiva Kirkkopalvelut ry sai viime vuonna jaettavakseen noin 750 000 kiloa elintarvikkeita. Vuoden aikana seurakuntien yli 300 jake-lupisteessa jaettiin 104 570 ruokakassia ja tarjottiin yli 11 000 aterialla. Ruoka-avun piirissä oli yhteensä noin sata tuhatta ihmistä. Heistä suurin osa on yksinhuoltajia, pienituloisia, perustulon varassa eläviä, osa-ai-kaatöitä tekeviä ja pienellä eläk-keellä kituuttavia ikäihmisiä.

Ulkomaanavun työ on tuloksellista

Ulkoministeriön teettämä riippumaton arviointi kehitysyhteistyöjärjestöistä kertoo, että Kirkon Ulkomaanavun työ on innovatiivista, tuloksellista ja kustannustehokasta. Ulkomaanavun ja muiden järjestöjen työ tavoittaa erityisesti hauraila alueilla haavoittuvassa asemassa olevia, köyhiä ja syrjäytyneitä.

Ensimmäinen osa kansalaisjärjestöjen arvioinnista julkaistiin viime vuoden syyskuussa. Raportit puhuvat järjestöjen tekemän humanitaarisen ja kehitysyhteistyön tehokkuuden puolesta.

Keltinmäen kirkkoon uudet kirkkotekstiilit

Keltinmäen kirkko saa juhluvuonnaan uudet kirkkotekstiilit. Ne on suunnitellut kuvataiteilija Annuukka Laine.

KAARINA HEISKANEN teksti
NIKO KUHA kuva

Pääsiäisenä Keltinmäen kirkossa siunataan käyttöön uusien kirkkotekstiilien valkoinen värisarja. Kirkkoon on tulossa myös vihreät, violetit, punaiset ja mustat kirkkotekstiilit. Ne valmistaa tamperelainen Ateljé Solemnis, joka on erikoistunut kirkkotekstiilien valmistukseen.

Kuvataiteilija Annuukka Laineelle suunnitteluhaaste oli jännittävä ja mieluinen.

– Se on lähellä sitä, mitä olen kauan tutkinut, eli jakamattoman kirkon ajan kirkkotaidetta.

Materiaali eli villa tuo jännitystä taidemaalarelle.

– Jännitti, kun en itse pysty toteuttamaan suunnitelmiani.

Suunnittelun lähtökohta on raamatullinen: Mooseksen toinen kirja, jossa Jumala antaa israelilaisille ohjeet ilmestysmajan koristelun ja pappien pukujen toteuttamiseen. Kirkkovuoden ajankohdat ja Raamatun pelastushistoria ovat antaneet suuntaviitoja suunnitteluun,

samoin juutalainen kuvakieli, johon Laine on perehtynyt.

Hän iloitsee siitä, että tekstiilit puhuvat myös sanallisesti, eivät pelkästään muutokielellä ja kuvioinnilla.

– Pyöreän alttaripöydän liinoihin kirjotaan Raamatun sanaa. Esimerkiksi pääsiäisen valkoiseen liinaan tulee teksti *Minä elän*.

Keltinmäen kirkon nykyiset kirkkotekstiilit ovat jo käytössä nuhaantuneet. Kirkon 25-vuotisjuhluvuosi on hyvä merkkipaalu tilata uudet tekstiilit. Materiaaliksi valikoitui villa. Entiset tekstiilit ovat silkkiä.

– Villa on ekologinen ja kestävä materiaali, silkin tuotannossa on omat eettiset ongelmansa. Lisäksi silkkitekstiilien puhdistaminen on hankalaa, kertoo aluekappalainen Eivor Pitkänen.

Kirkkotekstiilien suunnittelu käynnistyi jo kaksi vuotta sitten. Pääsiäiseksi valmistuvat valkoisen värisarjan tekstiilit, loput värit tulevat käyttöön vuoden kuluessa.

Maija Hallikas-Manninen on ommellut karitsan valkoiseen kirjaliinaan.

Jokaiseen värisarjaan kuuluu alttariliina, kirjaliina ja ehtoollismaljan päälle laitettava kalkkiliina sekä papin vaatteet eli stola ja kasukka.

» Luterilaisen käsityksen mukaan kuva on saarnan väline.

Kuvataiteilija Annuukka Laine oli helppo pyytää tekstiilien suunnittelijaksi, sillä hänen töitään on Keltinmäen kirkossa jo valmiiksi: syntyinlankeemusta kuvaava taulu *Kohtalokas virhe* ja helmikuussa käyttöön otettu kastealttari.

– Hän tuntee varhaiskristillistä taidetta ja symboliikkaa.

Symboliikalla on kirkossa vahva viesti. – Luterilaisen käsityksen mukaan kuva on saarnan väline, ei pelkkä koristelu, Pitkänen toteaa.

Värimaailma muuttuu hieman uusien koristekirjailtujen tekstiilien myötä, sillä silkiset tekstiilit ovat hehkuneet väriä kirkossa.

Työskentely on edellyttänyt tutustumiskäyntejä Keltinmäen kirkossa ja monia kokeiluja siitä, miten luonnokset siirtyvät kirjotuksi kuvioiksi villakankaalle.

– Kiva kun nämä värisarjat ovat keskenään erityyppisiä, on yksinkertaisempaa ja perinteisempää kuviointia ja runsaampaa kirjontaa. Innolla odotan, että pääsen jatkamaan muita värisarjoja.

Uusien kirkkotekstiilien valkoinen värisarja otetaan käyttöön pääsiäispäivän messussa, joka alkaa Keltinmäen kirkossa 16.4. kello 10. Kuvataiteilija Annuukka Laine on mukana messussa.

Vilja Laaksosen mukaan leikki-ikäisten kiusaamista voi ennaltaehkäistä sillä, että aikuisten välillä on avoin keskusteluyhteys ja lasten kaveritaitoja tuetaan systemaattisesti.

Kaveritaidot valokeilaan

Kiusaaminen on arkipäivää leikki-ikäistenkin keskuudessa: jopa neljäsosa päiväkotilapsista on osallisena kiusaamistilanteissa. Tutkija Vilja Laaksosen mukaan kiusaamista voidaan vähentää kaveritaitoja vahvistamalla.

SAILA AARNIO teksti
SAMI SAAREN PÄÄ kuva

Päiväkodissa osa lapsista aloittaa kotileikin. Samu koettaa päästä siihen mukaan, mutta muut lapset tulkitsevat hänen käyttöksensä kiusaamisena. Heidän mielestään Samu sotkee ja häiritsee. Päiväkodin opettaja näkee, että Samu ei noudata leikin sääntöjä, vaan toimii oman mielensä mukaan.

”No jos ne sanoo, että ei saa tulla mukaan leikkiin, ni sitten mä aina kiusaan jokaista.”

Kun ope jututtaa Samua, hän kertoo, että haluaisi olla muiden kanssa ja häntä harmittaa, kun muut eivät päästä häntä mukaan. Mikä neuvoksi, tuoreen Kaveritaitoja-kirjan toinen kirjoittaja ja esikoululaisten kiusaamista tutkinut Vilja Laaksosen?

– Aikuisen tehtävänä on auttaa Samua ymmärtämään tilanne: miksi muut lapset torjuvat hänet. Hän tarvitsee myös tietoa siitä, mikä olisi taitavaa toimintaa kyseisessä tilanteessa. Näin hän pystyy seuraavalla kerralla toimimaan toisin. Lapselle on tärkeää kertoa, että kyse on taidoista, joita voidaan har-

joitella, eikä siitä, että hänet torjutaan hänen persoonansa takia.

Laaksosen jakaa kaveritaidot ryhmässä toimimisen, vuorovaikutuksen ylläpitämisen, leikkiin liittymisen ja toisten huomioon ottamisen taitoihin. Väitöstutkimuksessaan hän havaitsi, että taidot ovat yhteydessä kiusaamisrooleihin.

– Kiusaamistilanteissa osallisina olevilla lapsilla oli tyypillisesti heikot kaveritaidot kuin niillä, jotka ovat kiusaamisroolien ulkopuolella.

» Ryhmässä, joka ei salli kiusaamista, sitä ei esiinny.

Kiusaajilla havaittiin enemmän harjoiteltavaa toisten huomioon ottamisen taidoissa, kuten ystävällisessä käytöksessä tai kompromissien tekemisessä. Kiusatuilla taas oli enemmän vaikeuksia vuorovaikutuksen ylläpitämisessä esimerkiksi palautetta antamalla.

Laaksosen ja Laura Revon toimittama *Kaveritaitoja*-kirja on suunnattu varhaiskasvatukseen am-

mattilaisille. Se tarjoaa käytännön työkaluja, kuten havainnointilomakkeita ja harjoituksia kaveritaitojen kehittämiseen.

– Kasvattajilta on tullut palautetta, että taitojen pilkkominen osataitoihin auttaa lasten vuorovaikutuksen havainnoinnissa. Usein puhutaan sosiaalisista taidoista, mikä on valtavan laaja kokonaisuus. Se jättää huomiotta sen, että lapsella voi olla vahvuuksia jossakin osataidossa ja kehitettävää toisessa, Laaksosen korostaa.

Hän pitää tärkeänä, että taitoja harjoitellaan ryhmässä.

– Taitojen vahvistaminen parantaa myös ryhmän ilmapiiriä, mikä auttaa ehkäisemään kiusaamista. Ryhmässä, joka ei salli kiusaamista, sitä ei esiinny.

Tuoreiden pohjoismaisten tulosten mukaan 13–25 prosenttia päiväkotikäisistä lapsista on mukana kiusaamistilanteissa – kiusaajana, oli enemmän vaikeuksia vuorovaikutuksen ylläpitämisessä esimerkiksi palautetta antamalla. Laaksosen ja Laura Revon toimittama *Kaveritaitoja*-kirja on suunnattu varhaiskasvatukseen am-

”No se on sellasta, että sanoo ruumia sanoja toiselle vaikka että ”en halua leikkiä sun kaa.”

Päiväkoti-ikäisillä lapsilla kiusaaminen ei useimmiten liity ilkeyteen.

– Lapsi vain kokee jostain syystä sellaisen käyttäytymisen palkitsevana, hän saa sen avulla haluamiinsa asioita. Se voi olla myös taitamattomuutta.

– Esimerkin Samulla ei ollut riittäviä kaveritaitoja toimiakseen ryhmässä niin, että muut ottaisivat hänet mukaan leikkiin. Taitoja vahvistamalla kiusaamiskierteeseen voidaan puuttua ennen kuin siitä tulee pysyvä toimintatapa, Laaksosen toteaa.

”Mä tykkään niinku olla sillein laumassa. Mä vähän pelkään yksinäisyyttä.”

Jyväskylän seurakunnan päiväkerhoissa tai muskeissa ei ole havaittu kiusaamista, mutta asiaan on varauduttu.

– Ohjaajamme osaavat ottaa mahdolliset kiusaamistilanteet huomioon, ja elokuussa heille järjestetään koulutus pienten lasten

kiusaamisen ehkäisemisestä. Haluamme pysyä ajan tasalla tuoreista tutkimustuloksista ja kasvattaa ohjaajien ammattitaitoa entisestään, kertoo seurakunnan lapsi- ja perhetyön työalasihteeri Ritva Parkkali.

Tiesitkö?

Vilja Laaksosen

- Kaveritaitoja-kirjan toinen kirjoittaja, kehittäjä kasvatustieteiden erikoistutkija RALLAssa
- Syntyi Jyväskylässä, kävi koulut Savossa ja palasi Jyväskylään opiskelemaan
- 33-vuotias filosofian tohtori, yhteiskuntatieteiden maisteri

Lähteet:

Lasten sitaatti: Vilja Laaksosen väitöskirjasta Lasten vertaissuhdetaidot ja kiusaaminen esikoulun vertaisryhmissä, Jyväskylän yliopisto 2014.
Vilja Laaksosen & Laura Repo: Kaveritaitoja – tietoa ja harjoituksia toimivan ryhmän rakentamiseen varhaiskasvatuksessa, Folkhälsan 2017.

Hengissä

Pidetään toivosta kiinni

Onko sinun elämäsi varrella pääsiäisen tienoota, joka on jäänyt erityisesti mieleesi?

Muutama vuosikymmen sitten olin itse nuorena mukana seurakunnan nuorten pääsiäisretkellä Lapissa. Silloin koettu ystävyys ja hiihtelyn lomassa vietetyt hetket pääsiäisen sanoman äärellä antoivat hyvin valoisaa kuvaa pääsiäisestä ja ylipäätään siitä yhteydestä, jota seurakunnassa voi kea.

Mitä haluat sanoa jyväskyläläisille juuri tänä pääsiäisenä?

Levottoman maailman ja oman elämämme huolten keskellä tarvitsemme toivon kiinnekohtia. Sanoma Jeesuksen kärsimyksistä ja kuolemasta sekä ylösnousemuksesta antaa tänäänkin kestäviä vastauksia elämän ja kuoleman kysymyksiin.

Mikä virsi tai hengellinen laulu soi mielessäsi pääsiäisen aikaan?

Monista rakkaista lauluista tulokoon mainituksi virsi 78 ”Vieraalla maalla kaukana”. Olen oppinut sen jo lapsuudessa. Se on kylä pitkäperjantain virsiä, mutta sisältää myös pääsiäisen riemuä: ”Taivaaseen portin aukaisit, kun voitit kuoleman ja siksi aina sinua, oi Jeesus, rakastan”.

Kuka pääsiäisen raamatunkertomuksen henkilöistä olisit halunnut olla?

Puhuttelevaa on samastua Emmauksen tiellä kulkeisiin kahteen Jeesuksen oppilaaseen. He olivat ymmärtämättömiä, mutta pääsiäisjuhlan aihehan on hyvin riemullinen, tosin kärsimyksen taustaa vasten. Pääsiäisen jumalanpalveluksissa ja seurakunnan muissa kokoontumisissa on pääsiäisen ilo koettavissa. Jokainen osallistuja vielä lisää juhlan tuntua. On hienoa, jos voimme pääsiäistä ulkoisin perinteikin juhlistaa, kukkasien, koristein ja aterioilla. Pääsiäinen antaa joulun tapaan mahdollisuuden yhdessäoloon myös perheissä.

Miten pääsiäiseen saataisiin enemmän iloa?

Pääsiäisjuhlan aihehan on hyvin riemullinen, tosin kärsimyksen taustaa vasten. Pääsiäisen jumalanpalveluksissa ja seurakunnan muissa kokoontumisissa on pääsiäisen ilo koettavissa. Jokainen osallistuja vielä lisää juhlan tuntua. On hienoa, jos voimme pääsiäistä ulkoisin perinteikin juhlistaa, kukkasien, koristein ja aterioilla. Pääsiäinen antaa joulun tapaan mahdollisuuden yhdessäoloon myös perheissä.

Hiljainen viikko vai pääsiäisviikko?

Kumpi on sinulle tärkeämpi? Jeesuksen ristintien seuraaminen hiljaisella viikolla johdattaa pääsiäisen ihmeen äärelle.

Mark. 16: 1-8

Kun sapatit oli ohi, Magdalan Maria, Jaakobin äiti Maria ja Salome ostivat tuoksuöljyä mennäkseen voitelemaan Jeesuksen. Sapatin jälkeisenä päivänä ani varhain, kohta auringon noustua he lähtivät haudalle. Matkalla he puhuivat: ”Kuka auttaisi meitä ja vierittäisi kiven hautakammion ovelta?” Mutta tultuaan paikalle he huomasivat, että kivi oli vieritetty pois; se oli hyvin suuri kivi. Hautaan mentyään he näkivät istumassa nuorukaisen, jolla oli valkoiset vaatteet. He säikähtivät. Nuorukainen sanoi: ”Älkää pelästykö. Te etsitte Jeesus Nasaretilaista, joka oli ristiinnaulittu. Hän on noussut kuolleista, ei hän ole täällä.” Ullos tultuaan naiset pakenivat haudalta järkytyksestä vapisten. He eivät kertoneet kenellekään mitään, sillä he pelkäsivät.

Pääsiäinen on kokonaisuus. Emme jää kärsimyksessä vaille toivoa, mutta emme voi myöskään valita elämää, joka olisi yhtä juhlaa.

Mitä tärkeitä perinteitä liittyy sinun pääsiäisen viettoosi?

Kirkkoherra Arto Viitala on liturgina Taulumäen pääsiäisyön messussa klo 23. Saarna piispa Simo Peura. Muut pääsiäisyön messut: Kuokkalan kirkko klo 22 Kaupunginkirkko klo 23 Keltinmäen kirkko klo 23, nyyttikest Korpilahden seurakuntatalo klo 23, määmmiä ja kahvia/teetä/mehua

Kyllä perinteet minulla painottuvat kirkollisiin hetkiin kiirastorstaina, pitkäperjantaina ja pääsiäisyönä. Määmmi on hyvää ja virpojat meille lämpimästi tervetulleita. Mielelläni toteuttaisin lapsuuden kotiseudun keskipöytäperinnettä, pääsiäisyön kokkoa, mutta se on käytännön syistä jäänyt.

Agricolan perintö elää vahvana

Reformaatio ulottui kirkollisena uudistuksena kieleemme ja kirjallisuuteemme asti. Sen ansiosta voimme lukea Raamattua, laulaa virsiä tai liittyä jumalanpalveluksen rukouksiin suomen kielellä. Sama pätee tarttuessamme kotimaiseen kirjallisuuteen. Nykypäivänä vaativin tieteellinen tekstikin on mahdollista kirjoittaa suomeksi.

Monet varhaiset kotimaiset kirjailijat kirjoittivat ruotsiksi. Tästä huolimatta he saattoivat edistää suomen kielen asemaa. Yksi näistä fennomaaneista oli Zacharias Topelius, joka kuvaa kirjassaan Lukemisia lapsille suomen kirjakielen perustajan, Mikael Agricolan merkitystä näin: "Tästä ajasta alkaen osaa jokainen tyttö ja poika maassamme lukea, kaikille on Jumalan sana tarjolla omalla kielellä, ja kaikki voivat rukoilla Jumalaa omalla kielellään."

Onneksemme Agricola omaksui Lutherin ja muiden reformaattoreiden vallankumoukselliset näkemykset mukaan lukien sen, että Jumalan sanaa tuli voida lukea ja saarnata kansan kielellä. Lahjakas nuorukainen lähetettiin lopulta opiskelemaan reformaation syntysijoille, Wittenbergiin. Siellä Agricola sai opiskella yliopiston teologisessa tiedekunnassa "kunnianarvoisa isä tohtori Martti Lutherin" sekä muiden valovoimaisten reformaattoreiden johdolla.

Agricola alkoi kääntää kirkollisia kirjoja ja tekstejä tavallisen kansan käyttämälle kielelle. Kääntäessään hän joutui ratkaisemaan itsenäisesti sen, miten suomen kieltä kirjoitetaan. Kirjakieli oli luotava kuullun puheen pohjalta ja ruotsista, saksasta, latinasta sekä kreikasta mallia ottamalla. Tämän vuoksi Agricolan kirjoittama kirjasuomi poikkeaa monin tavoin nykyään kirjoitetusta suomesta. Silti työ on kestänyt hyvin. Edelleenkin kolme neljänestä Agricolan kirjallisen tuotannon kuudestatuhannesta sanasta on käytössä.

Toki jo ennen Agricolaa oli kirjoitettu suomeksi joitain keskeisiä kristinuskon tekstejä: uskontunnustus, Isä meidän -rukous ja kymmenen käskyä, mutta mitään niistä ei ollut julkaistu painettuna. Agricola oli ensimmäinen suomenkielinen kirjailija nimenomaan siinä mielessä, että hänen teoksiaan painettiin. Jokainen, joka tänä päivänä käyttää ja uudistaa suomen kieltä, on hänen henkinen perillisensä.

Anna-Kaisa Inkala
Piispainkokouksen
teologinen sihteeri,
teologian tohtori

Tänään rukoilen

Rukoilen läheisteni puolesta

Rukoilen läheisteni takia, sillä lähipiirissä ja suvussa on ollut paljon sairautta ja surua. Kiitän siitä, että itse olen saanut olla terve. Rukoilen parempaa ja tasapainoisempaa elämää itselleni.

Mies, 33

Turvaa hoitotestamentista

Yllättävän harva on varautunut elämän odottamattomiin käännteisiin, vaikka asioihin voisi vaikuttaa jo hyvissä ajoin hoitotestamentin avulla.

SIRPA KOIVISTO teksti
LINDA SAARENPÄÄ piirros

Elämän arvaamattomuus saattaa yllättää milloin tahansa. Vakava sairaus tai onnettomuus voi suistaa elämän raiteiltaan. Millaista hoitoa siinä tilanteessa haluaisin, miten toivoisin viettäväni elämäni viimeiset hetket, jos toivoa parantumisesta ei enää olisi? Hoitotestamentti on tahdonilmaus omasta hoidosta sairauden, onnettomuuden tai vanhuuden varalta. Se voi sisältää myös toiveita hoivan arkeen liittyvistä asioista.

"Haluaisin, että hiukseni olisivat hyvin leikatut ja huullin voisi sipaista välillä punaa. Haluaisin viettää elämäni pitkissä Marimekon yöpajoissa ja joskus ottaisin mielelläni lasin viiniä."

Asianajaja Kirsi Wähäaho kehottaa miettimään etukäteen, miten haluaisi omia asioitaan hoidettavan silloin, kun ei itse siihen enää kykene. Hoitotestamenteja Wähäholtta kysytään harvoin, mutta edunvalvontavaltakirjoja tehdään jo lisääntyvässä määrin. – Nuoremmatkin ihmiset ovat havahtuneet miettimään tulevaisuuttaan, Wähäaho sanoo.

Edunvalvontavaltakirja on hoitotestamenttia laaja-alaisempi asiakirja. Siinä voidaan terveyden- ja sairaanhoidon lisäksi määritellä, miten taloudelliset asiat hoidetaan, kun asianomainen ei siihen enää itse kykene.

"Mulla on semmoinen toive, että elämää ei keinotekoisesti pidetä yllä, jos ei ole toivoa paranemisesta. Mitään turhia hoitotoimenpiteitä ei sitten enää tehdä."

Emma Honkanen toimii lääkärinä Jyväskylän kaupungin ja Keski-Suomen keskussairaalan Kotisairaalaissa, jossa hoidetaan muun muassa saattohoitopotilaita.

– Hoitoon liittyvät asiat askarruttavat potilaita vaihtelevasti. Toisia paljon, toisia yllättävänkin vähän. Ehkä luottamus suomalaisen terveydenhuoltoon on riittävän hyvällä tasolla, että uskalletaan antaa muiden päättää.

Jos potilas kertoo hoitotahdosta, Honkanen haluaa mielellään keskustella tarkemmin hoitotahdon sisällöstä, sillä yleensä hoitotahdot tehdään lomakkeella, jossa hoitoon liittyviä asioita on määritelty aika yleisellä tasolla. Miten määritellään esimerkiksi toivo paranemisesta tai mitä on elintoimintojen keinotekoinen ylläpitäminen? Nämä eivät ole Honkanen mukaan ihan yksiselitteisiä asioita.

Myös arkisempien toiveiden ilmaiseminen hoitotestamentissa on Honkanen mielestä tärkeää.

– Olen nähnyt hoitotahoja, joissa on erilaisia hoivaan liittyviä toiveita mieliruuasta mielimusikkinä sekä läheisten läsnäolosta elämän loppuvaiheessa.

– Aina kaikkien toiveiden toteuttaminen ei ole mahdollista, mutta on tärkeää, että potilas pääsee vaikuttamaan omaan

hoitoonsa mahdollisuuksien mukaan. Hoitotahdot toimii raamina lääkärin tekemille lääketieteellisille päätöksille, Honkanen sanoo.

"Hoitotahdoni on tarkoitus helpottaa lasteni tulevia aikoja. Ei tarvitse miettiä, kun olen tahtoni ilmaissut. Ja hautajaiset on myös siinä käyty läpi."

Hoitotestamentilla voi varautua myös vanhuuden heikkouden varalle. Siihen voi kirjata toiveita esimerkiksi hoitopaikasta tai arjen pienistä yksityiskohdista. – Jokaisen kannattaisi miettiä, mitkä ovat ne asiat, jotka elämän loppuvaiheessa ovat tärkeitä ja merkityksellisiä, Jyväskylän kaupungin Ympäriuvorokautisen asumisen ja hoidon palvelupäällikkö Anna-Liisa Heiskala sanoo.

Suurimmalla osa palveluasumiseen tulevasta asiakkaista on jonkinasteinen muistisairaus. Hoidoista ja muista arjen asioista keskustellaan usein omaisten kanssa, sillä harvalla asiakkaalla on hoitotestamenttia.

– Perusarkeen liittyvät toiveet esimerkiksi päivärtymistä ja ruokailusta pystymme varmasti huomioimaan, mutta jossakin vaiheessa resursit tulevat vastaan, Heiskala huomauttaa.

"Jos olen sidottu paikalleni ja elinaikani on muutamissa viikoissa, haluan, että läheiseni ja ystäväni kävisivät luonani jakamassa muistoja ja tuomassa omia terveisiään."

Hoitotestamentista puhuminen kuuluu vakiona Keski-Suomen Muistiyhdistyksen antamaan ohjaukseen ja neuvontaan. Tulevaisuuteen varautumisesta keskustellaan viikoittain.

– Aika usein törmään siihen, ettei asiaa ole mietitty lainkaan. On äärimmäisen tärkeää, että hoitotahdosta puhutaan riittävän aikaisessa vaiheessa, kehittämispäällikkö Ulla Halonen sanoo.

Muistiyhdistyksessä ohjataan aina tekemään laaja-alaisempi hoitotestamentti, jossa terveyden- ja sairaudenhoitoon liittyvien asioiden lisäksi tuodaan esiin toiveita ihan arkisistakin asioista.

– Tykkäänkö tummasta vai vaaleasta leivästä, haluanko nukkua sukat jalassa vai ilman tai mikä on hengellinen vakaumukseni. Pitäisi pohtia, mitkä ovat juuri minulle tärkeitä asioita. Jonain päivänä sairaus etenee niin, ettei omista asioista pysty enää kertomaan, Halonen muistuttaa.

Hoitotestamentti kannattaa tehdä viimeistään siinä vaiheessa, kun diagnoosi muistisairaudesta on saatu.

Tiesitkö?

Hoitotahdon ja hoitotestamentti

- Hoitotahdolla kerrotaan omaa hoitoa ja hoivaa koskeva tahdon vahvan sairauden, onnettomuuden tai vanhuuden heikkouden varalta.
- Hoitotahdossa voi kertoa esimerkiksi elvytyskiellosta, mutta myös toiveita hoivan arkeen liittyvistä asioista.
- Hoitotestamentti on hoitotahdon kirjallinen muoto.
- Hoitotestamentti allekirjoitetaan ja todistetaan kuten oikea testamentti.
- Hoitotahdon voi ilmaista lomakkeella, joita voi tulostaa muun muassa Muistiliiton ja Terveystieteen ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) sivuilta.
- Hoitotahdotkortti kertoo hoitotahdon olemassaolosta. Se kannattaa säilyttää lompakossa tai kassalaukussa. Hoitotahdotkortteja saa esimerkiksi aptekeista.

Lähde: THL, Muistiliitto

Pilauta pääsiäispyöytään, hiivaleivälle porttikielto

Jerusalemisa, Kyproksella, Botswanaassa ja Tansaniassa pääsiäisessä ei ole suklaamunia eikä tipuja. Pääsiäisiloa juhlietaan kirkoissa yötä myöten. Pääsiäisen hengellinen sisältö korostuu, kun sitä viettää kaukana kotimaasta.

KAARINA HEISKANEN teksti
MARITTA ROSLAKKA kuva

Jerusalemisa pääsiäinen näkyy katukuvasa, sillä se on kahden uskonnon juhla. Juutalaiset viettävät pesah-juhlaa juutalaisen kansan Egyptistä lähdön muistoksi.

– Happamattoman leivän juhla näkyy kaikin mahdollisin tavoin. Kauppoja ja viirastoja on kiinni, ihmisillä on vapaata, ja auki olevista kaupoista ei saa mitään hiivalla kohotettua leipää tai leivonnaisia, kertoo Suomen Lähetysseuran Shalhevetjah-keskuksella työskentelevä pastori **Seppo Paulasaari**.

– Kiirastorstaina kristityt kulkevat saatossa Jerusalemin vanhan kaupungin läpi Öljymäelle ja Getsemaniin. Pitkäperjantain Via Dolorosa -kulkue Jerusalemissa on ainutlaatuinen kokemus.

– Pääsiäisaamun jumalanpalveluksia järjestetään joka puolella ja usein ollaan tervehtimässä pääsiäisaamun auringonnousua – Kristus on noussut kuolleista!

Paulasaaren mukaan sen lähemmäksi pääsiäistä ei voi päästä kuin mitä Jerusalemissa.

– Täällä olemme maailman suurimman tapahtuman keskipisteessä, ja saamme todeta, ettei Jeesus ole haudassaan, vaan Hän on ylösnousut!

Juutalaisuus, islam ja kristinusko kohtaavat erityisesti Jerusalemissa. Suomen Lähetysseura on työskennellyt maassa vuodesta 1924. Suomen Lähetysseuran Jerusalemin Shalhevetjah-keskuksella toimii useita etnisiä seurakuntia. Toiminnan tavoitteena on kohdata erityisesti lapsia ja nuoria.

Vaajakosken alueseudakunta tukee kumilapsityötä palestiinalaisten parissa.

Tansaniassa pääsiäinen ei näy lasten askarteluina tai kodin sisustuksessa. Kristityt valmistautuvat juhlaan paastoten ja käymällä usein kirkossa. Monet ovat kirkossa koko pääsiäisyön ja vielä seuraavan aamun jumalanpalveluksenkin.

– Tiput, kanat ja suklaamunat eivät kuulu pääsiäiseen, vaan siihen liittyy ennen kaikkea usko Jeesuksen ylösnousemukseen ja voittoon kuolemasta, kertoo **Pia Pyhtilä**, joka työskentelee Lähetysseuran palkkistoilla ja Tikkakosken alueseudakunnan nimikkolähtetä.

– Juhlaruoka on sama kuin jouluna, maustettu riisi eli pilau ja sen kanssa valmistettu liha- tai kanakastike.

– Pääasia on, että ruokaa on runsaasti! Pääsiäisen hengellinen merkitys on korostunut ulkomailla ollessa.

– Jeesus kuoli kaikkien hylkäämänä ja kaikkien pahat teot harteillaan, ja kuitenkin hän voitti kuoleman.

Pyhtilän perhe seuraa Suomen pääsiäisen tapahtumia.

– Jos netti on hyvä, kuuntelemme radioa ja olemme siten mukana suomalaisessakin pääsiäisen vietossa. Pääsiäisenä olemme usein ensin kirkossa ja sitten retkellä, koska kaikilla on vapaapäivät.

Perhe on ollut Suomesta pois viimeiset 11 pääsiäistä, ja juhliminen muokkautuu aina sen maan mukaan, missä ollaan.

– Kun lapset olivat pienempiä, he virpoivat quavan oksilla. Osa perheestä paastoa herkuista. Emme syö lihaa, joten meillä ei syödä myöskään lammasta kotona pääsiäisenä.

Tansaniassa on noin 50 miljoonaa asukasta. Pääuskonnot ovat kristinusko ja islam, joiden kummankin kannattajia on noin 30

prosenttia väestöstä. Lisäksi on perinteisten uskontojen harjoittajia.

Kyproksella psykologi Sanna Korpela työskentelee päiväkeskuksessa, joka tarjoaa psykososiaalista tukea ja työvalmennusta ihmiskaupan uhreille.

– Puhumme naisten kanssa pääsiäisestä ja sen tavoista. Voimme antaa pieniä lahjoja ja kortteja, joissa on tekstejä *Raamatusta*. Pääsiäisenä päiväkeskus on kiinni.

Kyproksella pääsiäinen on joulua suurempi juhla. Sen valmistelut aloitetaan hyvissä ajoin, ja lomat pyhien ympärillä ovat pitkät. Suurin osa paikallisesta väestöstä on ortodokseja.

– Pääsiäisyönä kirkot ovat tupaten täynnä. Jokainen tuo mukanaan kynttilän, ja kulkue kiertää kirkkoa yöllä. Kokkoja poltetaan ympäri kaupunkia, Korpela kertoo.

» Jeesus kuoli kaikkien hylkäämänä ja kaikkien pahat teot harteillaan, ja kuitenkin hän voitti kuoleman.

Etäisyys suomalaisiin pääsiäisperinteisiin on tuonut pääsiäisen hengellistä sisältöä terävämmiin esille.

– Selviän hyvin ilman määmiä, mutta Mignon-munia koetan varata jo etukäteen Suomen reissulta. Ymmärrän ja tunnen syvemmin, että pääsiäinen ei ole kiinni traditi-

oista, joihin olen tottunut Suomessa. Pääsiäinen on todellisen sanoma vapaudesta ja toivosta.

Botswanaassa pääsiäisenä kaikilla on vapaapäiviä, ja monet käyvät kotikylissään tapaamassa perhettä, sukulaisia ja ystäviä. Zion Christian Church (ZCC), joka on kasvava kirkkokunta, pitää pääsiäisenä ison konferenssin Moria-vuorella. Sen jäsenet matkavat paikalle suurin joukoin ja ruuhkauttavat tiet ja raja-asetat.

Luterilaisessa kirkossa pääsiäistä vietetään hyvin samalla mallilla kuin Suomessa. Kiirastorstaina on ehtoollinen, pitkäperjantaina on jumalanpalvelus ja lyhyt hautausjumalanpalvelus. Pääsiäisaamuna on jumalanpalvelus.

– Joissain seurakunnissa on järjestetty pääsiäisaamun jumalanpalvelus auringon nousussa, ja toisaalla nuoret ovat pitäneet pääsiäisleirejä, joihin on yhdistetty koko yön rukousta ennen pääsiäisaamun jumalanpalvelusta, kertoo **Marja Alastalo** Botswanaasta.

Hänelle pääsiäinen on ollut aina tärkeä kirkollinen juhla.

– Erityisesti kiirastorstain ehtoollisjumalanpalvelusta ja pääsiäisjumalanpalvelusta en haluaisi jättää väliin.

Suomen Lähetysseura toimii Botswanaassa yhteistyössä luterilaisen kirkon ja kahden kansalaisjärjestön kanssa. Maassa on myös anglikaaneja, roomalaiskatolisia, metodisteja, helluntailaisia, baptisteja ja lisäksi itsenäisiä kirkkoja, joissa näkyy afrikkalainen kulttuuri ja tapa ilmaista uskoa. Myös islam ja perinteiset uskonnot ovat läsnä.

Marja Alastalo on Suomen Lähetysseuran lähetti ja Korpilahden alueseudakunnan nimikkolähtetä.

Etsitkö kristittyä terapeuttia?

Marjatta Ollikainen
sielunhoitaja, sensorimotorinen psykoterapia
Jyväskylä
p.050 377 0167
www.helmimaria.net

Uspenskin katedraalikuoro aloittaa Jyväskylän Pääsiäinen -konserttisarjan Keltinmäen kirkossa palmusunnuntaina.

Pääsiäismusiikki soi kärsimystä ja iloa

Jyväskylän Pääsiäisen neljä konserttia kuljettavat paaston ja Kristuksen kärsimyksen seuraamisen kautta pääsiäisen iloon.

RISTO VALTASAARI teksti
SIRPA PÄÄKKÖNEN kuva

Uspenskin Katedraalikuoro vieraillee palmusunnuntaina ensimmäistä kertaa Jyväskylässä. Konserttisarjan perinteisessä ortodoksisen musiikin konsertissa kuullaan muun muassa viime vuonna edenneen Leonid Bashmakovin säveltämiä kirkkomusiikkia. Nuorinta ortodoksisen kirkkomusiikin säveltäjäpolvea edustaa myös kuoronjohtajana tunnettu Mikko Sidoroff.

Konsertti järjestetään yhteistyössä Jyväskylän ortodoksisen seurakunnan kanssa.

Jyväskylä Sinfonian pääsiäiskonsertti on monella tavoin kaksijako-

nen: Jyrki Linjamen Suomalainen Stabat mater on tuore teos (2012), jonka aiheena on Marian murhe ristiinnaulitun Poikansa ristin juurella.

J.S.Bach hyödyntää pääsiäisoratorioissaan aiemmin muihin yhteyksiin säveltämänsä musiikkia ja tempaa kuulijansa opetuslasten ja pyhien naisten mukana Kristuksen tyhjälle haudalle.

Kamarikuoro Ihmisen ääni tuo kuultavaksi Dietrich Buxtehuden seitsemästä, riipaisevan kauniista pienestä kantaatista koostuvan sarjan *Membra Jesu nostri*. Niissä kussakin viivähdetään Kristuksen ristin juurella ja mietiskellään hänen ruumiinosiensa kärsimyksen merkitystä ihmiskunnan

pelastukselle: jalat, polvet, kädet, kylki, rinta, sydän ja kasvat.

Elämästä ylösnousemuksen jälkeen laulaa Matti Turunen, nuoremman polven oopperabasso ja Joensuun seurakunnan kanttori. Hän esiintyy yhdessä työtoverinsa, urkuri Tuomas Pyrhösen kanssa.

Konsertissa kuullaan tuttuja ja hieman tuntemattomampiakin hengellisiä lauluja sekä monumentaalista urkumusiikkia Kaupungin kirkon uruilla. Turunen on laulanut merkittäviä bassorooleja Suomen Kansallisoopperassa ja Savonlinnan oopperajuhlilla.

Pyrhönen on kysytty urkutaiteilijavieras Keski-Euroopassa, Baltiassa ja Venäjällä. Hänet tunnetaan myös taitavana improvisoijana.

Jyväskylän seurakunnan vapaat/vapautuvat vuokra-asunnot

- Haavikatu 2 h + k, vapautuu 30.4.
- Keskusta, Vaasankatu 2 h + k
- Keskusta, Vapaudenkatu 2 h + kk
- Keskusta, Vapaudenkatu 2 h + k
- Kolikkotie 2 h + k, vapautuu 30.4.
- Savela 2 h + k
- Silokkaantie 2 h + k
- Keskusta, Vapaudenkatu 3 h + k
- Kulottajantie 3 h + k, vapautuu 30.4.
- Laikuttajantie 3 h + k
- Sienitie 3 h + k
- Tikkakoski 3 h + k + s, vapautuu 1.4.

Asunnot vuokrataan nopeasti, ja asunnon varauksena toimii maksettu takuuvuokra. Vuokratakuu on kahden kuukauden vuokran suuruinen. Asukkaiden valintakriteerinä edellytämme luottokelpoisuutta. Lisätietoja verkkosivuiltamme tai 050 382 4424, Kiinteistötoimisto. www.jyvaskylanseurakunta.fi/vuokra-asunnot

Jyväskylän seurakunta

Jyväskylän Pääsiäinen 2017

Su 9.4. klo 18.30 Keltinmäen kirkko
VEISUIN KOHTI PÄÄSIÄISTÄ
Uspenskin Katedraalikuoro (Helsinki)
joht. Varvara Merras-Häyrynen
Yhteistyössä Jyväskylän ortodoksisen seurakunnan kanssa
Liput 15/10/5 €

Ke 12.4. klo 19 Taulumäen kirkko
JYVÄSKYLÄ SINFONIAN PÄÄSIÄISKONSERTTI
Jyrki Linjama: Suomalainen Stabat Mater
J. S. Bach: Pääsiäisoratorio
Liput 26/24/12 € teatterin lippumyymälästä tai Lippu.fi: palvelumaksut + 2,50 €

La 15.4. klo 15 Taulumäen kirkko
DIETRICH BUXTEHUDE: MEMBRA JESU NOSTRI
Kamarikuoro Ihmisen ääni & soitinyhtye
joht. Uli Kontu-Korhonen
Liput 15/10/5 €

Su 16.4. klo 19 Kaupunginkirkko
ELÄMÄÄ YLÖSNOUSEMUKSEN JÄLKEEN
Matti Turunen, basso & Tuomas Pyrhönen, urut (Joensuu)
Liput 15/10/5 €

NYT ON AIKA ILMOITTAUTUA PÄIVÄKERHOIHIN

päiväkerhoissa leikitään, liikutaan, musisoidaan, tehdään käden- ja näytelmiä, hiljennytään kristinuskon perussäsiöiden äärellä. Kerhot kokoontuvat kerran tai kahdesti viikossa, ne ovat 3-6-vuotiaiden lasten viikkotoimintaa.

ILMOITTAUTUMINEN PÄIVÄKERHOIHIN 15.4.-15.5.
WWW.JYVASKYLANSURAKUNTA.FI/
LAPSET- JA PERHEET

Laatukivet kohtuuhintaan
www.HautakiviHalvemmallalla.fi

OJALA 2425 €
VIERIKALLI KULLAN KALLIO 156 €
1195 €
510 €
960 €

Puh: 045 109 1809 - Email: hautakivi@hautakivihalvemmallalla.fi

Tunturihotelli Vuontispiirtti, majoitusta huoneissa ja mökeissä

Jyväskylä osakasseurakunta, hyödynnä -10 % alennus hinnaston hinnoista.

Ryhmille aina omat tarjoukset. Soita ja varaa lomasii!

Tunturihotelli VUONTISPIRTTI
99340 RAATTAMA
Puh. 0400 380 093
www.vuontispiirtti.fi

OSTETAAN

kuolinpesät, kaikki tyhjäksi yhdellä kertaa. Lunastamme myös asunnot ilman välityspalkkiota. Käteiskauppa.

Arve Oy / Vesku
p. 0400 629 521

Pitstop

Seppälä & Keljo

Renkaavaihto alle 10 min Seppälän ja Keljon Prisman parkkialueella 3.4.15.12017
Ma pe 9-17
La 9-16
Hinta 30 €

Varaa aikasi www.pitstoppi.fi
tai soita 044 3388388

Kukitamme elämäsi juhlat

HAUTAJAISET
RISTIAISET
VALMISTUJAISET
RIPPIJUHLAT
SYNTYMÄPÄIVÄT
YRITYSTILAISUUDET
HÄÄT

Viherlandia
Onnella on juuret

Kammantie 6, 40520 Jyväskylä
viherlandia.fi
Puh. 010 617 1932
leikko@viherlandia.fi
Puheluhinnat: 8,35 snt/puh. + 12,09 snt/min.

Terhi Pulli

Kokenut ja koeteltu

61

www.terhipulli.fi

KAIKKEA KIVAA KOTIIN KEITTIÖTUNING

WWW.KEITTIOTUNING.FI

LAKIASIANTOIMISTO VARITUOMARI RIITTA KIVELÄ

p. 0500 545 689
Vapaudenkatu 40-42, 40100 Jyväskylä
laki.riitta@kolombus.fi
www.kivela.fi

- perunkirjoitukset • kaupat
- lahjat • testamentit ym. lakiasianne
- palvelua myös kotikäynteinä

AINA VAIN HAMPAISSA Pidetään terveydestäsi huolta

- Terveydenhuoltopalvelut on turvattava kaikille, myös erityisryhmille
- Kaupungin hankinnat tulee tehdä ensisijaisesti oman talousalueen yrityksiltä
- Erityisesti on huolehdittava vanhuksista ja erityisryhmistä
- Syöpähoidon tulee säilyä keskussairaalan yhteydessä

ANTTI KOSKELA

30 KOKOOMUS

erikoishammasteknikko CDT
Jyväskylä seurakunta, Palokan alueen evankelisesta seurakunnasta
Toisen polven yrittäjä: jatkan isäni vuonna 1952 aloittamaa hammaslaboratorion toimintaa. Perheeseeni kuuluu Tuula-vaimon lisäksi kuusi lasta ja kahdeksan lastenlasta.
0400 653 219/ antti@koskela.fi / www.koskela.fi

Uutisia hyvässä hengessä!

Henki & elämä

VARPPAAJA OY

HYVINVOINTI JA KOTIPALVELUVERITYS
Kotien viikkosivoukset, suur- ja muutosliivoukset, ikkunoiden pesut, asiointipalvelut.

Piha- ja puutarhatyöt.
Työtölkset 050 3600 127

Muista hyödyntää kotitalousvähennys 50 %

JYVÄSKYLÄN YKKÖSAPTEEKKI

Seppälän Citymarket
Vasarakatu 29, 40320 Jyväskylä
Palvelemme: ma-la 9-20, su 12-18
www.jyvaskylanykkosapteekki.fi

Hautaus - kukkapalvelu Nooa

Labellasi hautausjärjestelyissä
Kauppakatu 19 JYVÄSKYLÄ, 040-487 6027
s-posti: hautauspalvelunooa@gmail.com www.hautauspalvelunooa.fi
Avoinna: ma-pe klo 10-17, la 10-13 (tai sop. mukaan)

ARVON lahjat

piplia.fi

FARKKURAAMATTU
Valitsetko tumman vai vaalean!
Molemmissa vetoketju ja oikea tasku. 27 €

PIPLIA.voimasanoja

DESIGN-KORUT
Hopeiset riipukset ovat kotimaista käsityötä. IKUINEN YSTÄVÄ 41 €
HERRAN SIUNAUS 36 €
KULJEN KANSSASI 51 €

LAHJARAAMATTU
Nahkakantinen Raamattu lahjansaajan nimipainatuksella. Tilaa ajoissa!

UJDET VIRSIKIRJAT
Sointuisat virret uusissa kansissa. Myös nahkakantisena. 16,90 €

Laajan raamattuvalikoiman löydät pipliakauppa.fi

Suomen Pipliseura | myynti 010 838 6520 | myynti@piplia.fi | piplia.fi | pipliakauppa.fi

Leila Jokiniemi (vas.) ja Ritva Valta ovat aina tykänneet piirtämisestä. Identtisten kaksosten yhteinen harrastus on öljvärimaalaus, joka on mukavinta silloin, kun sitä saa tehdä yhdessä.

Samanlaiset erilaiset

HEIKKI IMPIÖ teksti

Leila Jokiniemi ja Ritva Valta kylästyivät ihmisten jatkuvaan arvailuun heidän identtisyystään. Vuosi sitten oli lopulta aika varmistaa asia ja teettää dna-testit.

– Tulos oli, että olemme 99,99-prosenttisella varmuudella identtisiä, Jokiniemi kertoo tulosta.

– Me ollaan samalla kertaa erilaisia, mutta myös paljon samanlaisia, Valta tarkentaa.

Molemmat tykkäävät tehdä samanlaisia asioita, myös nälkä ja väsymys yllättävät yhtä aikaa. Mutta erojakin löytyy.

– Tykkäämme erilaisista miehistä. Onneksi, Valta naurahtaa.

– Onneksi, ja Ritva on varmaan vähän kärsivällisempi ja siistimpi, Jokiniemi täydentää.

Kaksin verroin mukavampaa

Identtiset kaksoset Leila Jokiniemi ja Ritva Valta harrastavat öljvärimaalausta. Toiselta saatu palaute on edesauttanut kehitystä, ja vuodet ovat tuoneet rentoutta työskentelyyn.

HEIKKI IMPIÖ teksti
NIKO KUHA kuva

Vaajakosken Liekkilässä on meneillään Taideseura Koprun maalauskurssi. **Leila Jokiniemi ja Ritva Valta** viimeistelevät maalauksiaan suuren salin takaosassa, jossa on vieretysten kaksi maalaustelinettä. Takana olevista ikkunoista tulee sopivasti valoa, työpöydällä on öljyväriputkiloita ja purkeissa eri kokoisia siveltimiä. Välillä he saavat neuvoja ja opastusta **Svetlana Ruholta**, joka toimii kurssin vetäjänä.

Jokiniemi ja Valta ovat identtisiä kaksosia, joilla on yhteinen harrastus. Piirtäminen on kiinnostanut

aina, ja matkan varrella he ovat ehtineet tutustua erilaisiin maalaus-tekniikoihin. Pastellivärien jälkeen molemmat ovat viime vuosina keskittyneet maalaamaan öljyväreillä.

– Nuorena aikuisena aloitin posliinimaalauksesta, mutta se ei ollut minun juttuni, Jokiniemi muistelee.

– Kerran menin vahingossa akvarellikurssille, ja se oli ihan väärä laji minulle. Ajattelin silloin, että en osakaan yhtään mitään, Valta täydentää.

Sisarukset painottavat, että on tärkeää valita oikeanlaiset välineet. Yhtä tärkeää on se, että ei heti luovuta. Maalaaminen tuskin luonnistuu keneltäkään heti mallikkaasti

ilman harjoittelua. Heillä maalauksessa on ollut erilaisia kausia, ja eri tyyllilajejakin he ovat kokeilleet.

” Maalatesa unohtaa kaiken muun. Se on hyvää vastapainoa työlle ja muulle elämälle.

Valta on keskittynyt enemmän henkilökuviin ja on tehnyt tilaustyönä myös eläinkuvia. Hänen mielestään Jokiniemen maalauksissa on enemmän mielikuvitusta, ja niistä löytyy usein jokin pieni jippo tai jännittävä ajatus.

– Leilalla jotkut taulut tuovat mieleen **Salvador Dalin**, Valta kuvailee.

– Tarkoittanet, että asiat eivät mene luonnossa ihan samalla lailla kuin tauluissa, Jokiniemi täsmentää.

Vuosien saatossa sisarusten maalauksesta on tullut rennompaa ja vapaampaa. Enää ei tarvitse olla niin kiinni säännöissä, ja työskentely tuntuu mukavalta. Heidän mielestään maalatesa unohtaa kaiken muun. Se on hyvää vastapainoa työlle ja muulle elämälle. Samalla oppii uusia asioita ja kehittyy jatkuvasti.

Sisarukset ovat ehtineet järjestää jo muutaman yhteisnäyttelyn ja

maalaavat myös yhdessä aina, kun siihen tulee tilaisuus. Kun Valta asuu Jäppilässä ja Jokiniemi Jyväskylässä, aina ei löydy yhteistä aikaa ja paikkaa maalaamiselle. Silloin on hyvä laittaa valokuva keskeneräisestä teoksesta toiselle arviointia varten.

– Omalle työlle sokeutuu, eikä huomaa virheitään, mutta toinen huomaa ne heti, Valta muistuttaa.

– Ja me kyllä sanotaan toisillemme asiat todella suoraan, Jokiniemi huomauttaa.

▶ Sisarusten yhteiset kotisivut: [taidetuplat.webnode.fi](https://www.taidetuplat.webnode.fi). Katso video, jossa he maalaavat: [youtube.com/henkielama](https://www.youtube.com/henkielama)

Elämästä

En kannata kertakäyttökulttuuria

PETRI KANANEN teksti ja kuva

Olen **Jari Hokkanen**, 47. Toimin yrittäjänä Kylmä- ja kodinkonehuolto J. Hokkanen Oy:ssä. Aloitin työskentelyn isäni yrityksessä 28 vuotta sitten, ja olen itse vetänyt sitä viimeiset viisitoista vuotta. Korjaamme ja huollamme kodinkoneita sekä myymme niihin liittyviä tarvikkeita.

Kodinkoneiden tekniikka on muuttunut täysin työurani aikana. Kaikkiin laitteisiin on tullut tietokone sisään. Ennen pienkoneitakin pystyi korjaamaan. Nyt vain isoja

laitteita voi huoltaa samalla tavalla kuin ennen.

Urani alussa korjasin jopa hius-tenkuivaimia, kakkuvatkaimia ja kahvinkeitinimiä. Nykyään ne ovat kertakäyttölaitteita. Jos laite maksaa muutamia kympejä, sitä ei pysty korjaamaan.

Kodinkoneista löytyy laadukkaita ja pitkäikäisiä laitteita – edullisille ei voi olettaakaan pitkää ikää. Toiset laitevalmistajat kertovat, millainen käyttöikä laitteelle on suunniteltu.

On todennäköisempää, että 1 300 euroa maksava pesukone on pidemmän päälle halvempi kuin

300 euron laite. Halpa kone uusiin muutaman vuoden välein, ja hintaa tulee, kun se samalla asennetaan ja kuljetetaan. Osta mieluummin laadukas, on mielipiteeni. En kannata kertakäyttökulttuuria. Ei ympäristökään siitä tykkää.

Teollisuus on opettanut ostamaan meitä niin sanottua roskaa. Jos tehdään liian pitkään kestävä laite, niin se on huono tehtaalle.

Tykkään olla asiakkaiden kanssa, se on positiivinen mauste tähän hommaan. Suurin osa meidän työstä tehdään ihmisen kotona, yrityksessä tai laitoksessa.

Asiakkaat ovat yleensä tyytyväisiä. Jos on tyytymättömyyttä, niin onko asiakas hankala, vai olisiko niin, ettei tällä puolen tiskiä osata hoitaa tilannetta. Siinä tarvitaan ihmishuuhdetaitoja.

Tyypillisin esimerkki tyytymättömyydestä on, ettemme saa hoidettua asiaa niin nopeasti kuin asiakas odottaa. Lapsiperheessä rikkinäinen pesukone on kova paikka. Tavallisia ihmisiä mekin olemme ja meillä on lapsia. Ymmärrämme tällaiset haasteet.

Tyytyväinen asiakas on yrityksen tärkein henkilö. Jos ei ole asiakkaita, niin ei ole yrityksiä.

Jari Hokkanen ei kannata kertakäyttökulttuuria, joka käy kuluttajan kukkarolle ja samalla on turmiollinen ympäristölle.